

KAZIMIERZ STOPA

ur. 1923; Rozięcín

Miejsce i czas wydarzeń	Wojśławice, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, aresztowanie harcerzy, Mikołaj Tałanda, II wojna światowa, Wasyluk

6. Zostaliśmy aresztowani w pierwszych dniach stycznia 1940 r.

Aresztowani zostaliśmy w pierwszych dniach stycznia 1940 roku, jako grupa harcerska w Wojśławicach. Aresztowano nas pięciu, razem z nauczycielem, opiekunem drużyny harcerskiej przed wojną na czele - druhem Mikołajem Tałandą, którego zabrano, a on nie miał nic wspólnego z tą konspiracją. My, jako młodzi, odtwarzając konspiracyjną drużynę harcerską w warunkach okupacyjnych, w ogóle druha Tałandę nie łączyliśmy z tym, nie informowaliśmy. To było poza jego wiedzą. Jeden z harcerzy składał przyrzeczenie harcerskie i miał stopień wywiadowcy, i przyjaźnił się osobiście z synem komendanta posterunku granatowej policji, Adolfem Kusym. I on w odpowiednich władzach niemieckich dał pełną relację o grupie konspiracyjnej, harcerskiej. Nazywał się Wasyluk. I całą naszą grupę Niemcy zgarnęli, tych prowodyrów, jak to nazwał jeden z gestapowców. A Wasyluk okazał się być nacjonalistą ukraińskim, później dokończył szkołę średnią w ukraińskim gimnazjum, które powstało na terenie dawnego gimnazjum Czarneckiego w Chełmie. Później w Trawnikach skończył szkołę, podchorążówkę SS-Galizien, i jako oficer SS-Galizien zajmował się czynnie zwalczaniem polskiej konspiracji. A ponieważ znał ludzi, miał rozpoznanie w terenie, to dokonał wielkich spustoszeń denuncjując i wskazując kogo trzeba zamknąć. Ten Wasyluk później znikł, był później żołnierzem i oficerem SS-Galizien, tej formacji faszystowskiej, ukraińskiej, no i zatarł za sobą ślady. Prawdopodobnie wylądował w Kanadzie. Bo tam bardzo dużo nacjonalistów ukraińskich znalazło schronienie, zmienił nazwisko i prawdopodobnie żyje do dziś.

Data i miejsce nagrania	2008-10-31, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Mateusz Czekaj
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"